

DE REVOLUTIEKRANT

//////////////////////////////////// Powered by Broederlijk Delen

2026

Wat je voelt telt wat je doet nog meer

Het is geen toeval meer. Ons economisch en politiek systeem offert mens en milieu op in naam van groei en macht. Wat we vandaag zien - onrecht, uitbuiting, verwoesting - zijn geen fouten in het systeem. Ze *zijn* het systeem.

Wereldwijd staan mensenrechtenverdedigers en milieubeschermers op. Ze verzetten zich tegen autoritaire leiders en winsthongerige bedrijven. Ze bouwen, vaak met gevaar voor eigen leven, aan een rechtvaardigere wereld. Hun strijd beschermt het leven zelf.

Maar die strijd komt onder druk te staan. Vrijheden worden afgebroken, internationale solidariteit vermindert, en wie opkomt voor mens en milieu wordt het zwijgen opgelegd. Terwijl we juist *nú* onze krachten moeten bundelen, over grenzen heen.

Toch is er hoop. Overal ter wereld tonen mensen dat het anders kan: organisaties die de rechten van de meest kwetsbaren beschermen, gemeenschappen die hun land en water verdedigen, jongeren die dromen van een toekomst waarin iedereen meetelt. Wat ze doen, werkt. Wat *wij samen doen*, maakt het verschil. Om hoopvol te kunnen zijn, moeten we actie ondernemen.

Broederlijk Delen kiest de kant van wie volhoudt, van wie bouwt aan alternatieven, van wie weigert te buigen voor onrecht. Want verandering gebeurt niet vanzelf - ze begint bij mensen die geloven dat het kan. Verandering begint ook bij jou. Dus maak een vuist voor mensenrechten en internationale solidariteit.

Het is *nú* tijd voor actie!

HET IS *NÚ* TIJD VOOR ACTIE

De toekomst hebben we samen
in de hand

Broederlijk Delen
TOT IEDEREEN MEE IS

DE 25%-REVOLUTIE

Broederlijk Delen roept op tot de 25%-revolutie

Broederlijk Delen werkt wereldwijd aan een rechtvaardige en duurzame samenleving. Dat doen we niet alleen, maar samen met lokale gemeenschappen, partners en geëngageerde burgers. Onze aanpak rust op verschillende pijlers die elkaar versterken en samen een beweging vormen voor echte verandering: de 25%-revolutie.

Misschien vraag je je af waar die 25% op slaat? Wel, uit sociologisch onderzoek is gebleken dat er sociale kantelpunten zijn. Collectief gedrag verandert als 25% van een groep dat nieuwe gedrag stelt. Met andere woorden, met 25% kan je het 100% anders doen. Wil je meer weten over de 25%-revolutie, surf dan naar: broederlijkdelen.be/revolutie.

1. Onderzoeken: begrijpen wat er speelt

Om te weten hoe het grondstoffensysteem in elkaar zit, hoe vreedevol samenleven werkt en landbouw kan samengaan met natuurherstel, is kennis onmisbaar. Daarom verzamelen we samen met onze partners en gemeenschappen wereldwijd betrouwbare informatie. We leggen verbanden, analyseren systemen en brengen de puzzelstukjes samen om tot inzichten te komen.

Ook jij kan op onderzoek gaan: informeer jezelf via podcasts, boeken, en documentaires en ga in dialoog met je vrienden over hoe we de wereld rechtvaardig kunnen maken. Op broederlijkdelen.be/begrijpen vind je een reeks boeiende boeken, podcasts en films.

2. Alternatieven: ontwikkelen en versterken

Verandering vraagt om nieuwe wegen. We bouwen ervaring op met landbouwtechnieken die passen bij de lokale context en samenwerken met de natuur. Zo overtuigen we boeren om duurzame praktijken toe te passen. Ook sociale verandering krijgt vorm: we gebruiken inclusieve methodieken zodat in gemeenschappen meer geluisterd wordt naar de stem van vrouwen.

Er bestaan meer alternatieven dan je denkt. Proef eens een plantaardige maaltijd of ga op fietsvakantie in plaats van het vliegtuig te nemen.

Op broederlijkdelen.be/alternatieven vind je 5 initiatieven die je zelf kunt ondersteunen.

3. Bewustmaken: informeren en verbinden

Hoewel de wereld steeds meer met elkaar verbonden is, beseffen we vaak niet hoe ons gedrag hier invloed heeft op mensen elders. Dat gaat van de grondstoffen in onze gsm tot de impact van taal op machtsverhoudingen. Via scholen, activiteiten en onze communicatiekanalen maken we mensen bewust van hoe systemen werken en hoe ze via individuele én gezamenlijke actie het verschil kunnen maken.

Ook jij kan je vrienden en familie bewustmaken over hoe het systeem in elkaar zit. Het radicaalste wat je kan doen is luidop benoemen wat er aan het gebeuren is. Hoe je zulke gesprekken voert kan je te weten komen via broederlijkdelen.be/ingesprek

4. Beleid: ijveren voor andere koers

Samen met onze partners gaan we in dialoog met beleidsmakers, in België en internationaal, om te pleiten voor concrete beleidsveranderingen. Onze expertise en de verhalen uit diverse landen geven ons een sterke stem. Soms is juridische actie nodig: zo wonnen vrouwen van het Kukama-volk een rechtszaak die de Maraón-rivier eigen rechten toekeende, een mijlpaal in de strijd voor ecologische rechtvaardigheid.

Ook als individu kan je wegen op het beleid. Kom op straat, teken petities en steun lokale actie-groepen. Volg de ontwikkelingen van het beleid op broederlijkdelen.be/nieuws

5. Beweging creëren, lokaal en internationaal

Uitwisseling van perspectieven is cruciaal om elkaar beter te begrijpen. Daarom zet Broederlijk Delen samen met partners sterk in op uitwisselingen. In Congo faciliteert *Africa Reconciled* ontmoetingen tussen mensen van verschillende etniciteiten. Het is cruciaal om daarop in te zetten om een vreedzamere toekomst vorm te geven.

Maar ook jij kan onderdeel zijn van onze beweging. In het begin van de zomer organiseert Broederlijk Delen het fantastische Wereldkamp, een aanrader!

Op broederlijkdelen.be/doe-mee kan je ontdekken hoe je deel wordt van de 25%-beweging.

HET IS NÚ TIJD VOOR ACTIE

Deze vijf pijlers vormen samen een krachtige strategie voor verandering. Of je nu boer bent in Bolivia, student in België of beleidsmaker in Brussel, jouw stem telt. Samen bouwen we aan een wereld waarin solidariteit, duurzaamheid en rechtvaardigheid centraal staan.

BROEDERLIJK DELEN ROEPT NIET ZOMAAR OP TOT SYSTEEMVERANDERING

Broederlijk Delen roept niet zomaar op tot systeemverandering. We willen bouwen aan een rechtvaardiger en duurzamer wereldsysteem, omdat dat de enige weg is om het leven van miljoenen mensen – wereldwijd én in België – te verbeteren. Een gezonde leefomgeving, een veilige context en een warme samenleving beginnen bij een eerlijk economisch en politiek systeem.

Internationale samenwerking en solidariteit zijn daarbij onmisbaar. Tachtig jaar geleden al legden we samen een gemeenschappelijk kader vast: mensenrechten en een internationale rechtsorde als fundament voor vrede en rechtvaardigheid.

Vandaag zien we echter dat steeds meer beleidsmakers afstand nemen van dat kader. De Amerikaanse president Trump loopt daarin voorop, maar ook andere landen volgen die weg. Ze keren zich naar binnen, sluiten zich af van de wereld en schuiven de gevolgen van hun keuzes af op de meest kwetsbaren en op toekomstige generaties.

In zulke donkere tijden is het hoopgevend dat mensen blijven opstaan en aandacht vragen voor onrecht. Kijk maar naar het protest tegen de genocide in Gaza, met de rode lijn van Mesen tot Brussel. Het heeft zonder twijfel bijgedragen aan een bijsturing van het beleid. Ook onze partners in Palestina en Israël blijven oproepen om druk te zetten op beleidsmakers en solidariteit te tonen met de slachtoffers.

Tegelijk is het soms pijnlijk om te zien hoe één conflict bijna alle aandacht opsloort, terwijl ander onrecht onzichtbaar blijft. De oorlog in Oost-Congo, de gevolgen van klimaatverandering in Bolivia, en de volgehouden moed van de Haïtiaanse bevolking vragen evenzeer om internationale solidariteit. Ondanks het gebrek aan media-aandacht blijven onze partners in Afrika en Latijns-Amerika samen met lokale gemeenschappen strijden voor hun rechten en een waardig bestaan.

Hoewel die verhalen ver weg lijken, zijn ze allemaal verbonden met hetzelfde economische en politieke systeem. De groeiende vraag naar grondstoffen wakkert het geweld in Oost-Congo aan. Het gebrek aan een krachtig klimaatbeleid maakt steeds meer gebieden onleefbaar. Zo zijn de problemen wereldwijd met elkaar verweven – en zijn wij ook betrokken.

Ook Broederlijk Delen en onze partners voelen dat de ruimte om ons werk te doen kleiner wordt. Besparingen, het beperken van onze juridische mogelijkheden en toenemende druk vanuit beleidsmakers bemoeilijken ons engagement voor rechtvaardigheid en internationale solidariteit.

Met de 25%-revolutie roepen we daarom iedereen op om een kant te kiezen: voor internationale solidariteit en voor mensenrechten. Als één op vier mensen zich hiervoor inzet, kunnen we samen het systeem 100% veranderen.

lieve

Directeur
Broederlijk Delen

Jeugd in bezet gebied

Schrikbewind op Westelijke Jordaanoever

Sinds 1967 bezet Israël de Westelijke Jordaanoever. Er wonen zo'n drie miljoen Palestijnen, waarvan meer dan een derde jonger is dan vijftien. Vandaag wonen er ook zo'n 700.000 Israëlische kolonisten en bouwen ze nog altijd nieuwe nederzettingen. Israël wil zo zijn invloed op het land vergroten, terwijl de bezetting volstrekt onwettig is.

Israël voert een schrikbewind in de Westelijke Jordaanoever, waar ook de Palestijnse kinderen het slachtoffer van zijn.

Op 8 mei 2025 speelden de tienjarige **Maryam Omar Rebhi Shehadeh** en haar driejarige broer Ahmed samen met andere kinderen nabij een Israëlische nederzetting. Plots duikt er een kolonist op die de mond van Maryam bedekt en haar meeneemt. Terwijl de andere toekijken wordt Maryam gekneveld aan een olijfboom. Volgens *Defense for the Children International – Palestine* (DCI-P) ondervinden Israëlische kolonisten gewoonweg geen gevolgen als ze Palestijnen aanvallen, ook al zijn het kinderen.

Maryam (10) werd aan een boom gekneveld door Israëlische kolonisten.
© DCI-Palestine

Maar niet alleen de kolonisten bezonden zich aan geweld tegen kinderen. Ook het Israëlische leger gaat regelmatig in de fout. In 2024 doodden Israëlische troepen maar liefst 93 kinderen op de Westelijke Jordaanoever. Volgens internationaal humanitair recht mag een soldaat alleen dodelijk geweld gebruiken als het noodzakelijk is om levens te beschermen. Maar daar houdt Israël zich niet aan. Zo stierf Nidal (16) nadat Israëlische soldaten hem hadden beschoten.

“

Israëlische strijdkrachten plegen routinematig opzettelijk geweld tegen Palestijnse kinderen, zonder angst voor verantwoording.

— Ayed Abu Eqtaish, DCI-P

”

Kinderen zonder proces in gevangenis

Jaarlijks worden op basis van dat militaire recht zo'n 500 tot 700 Palestijnse kinderen op de Westbank opgepakt. Vaak voor relatief kleine misgrepen, zoals stenen gooien naar militaire voertuigen of omdat ze gewoon op het foute moment op de foute plaats waren.

De opsluiting van Palestijnse kinderen verloopt via een vast stramien. Ze worden gearresteerd tijdens een huiszoeking of op straat, waarna ze worden overgebracht naar een plek waar ze ondervraagd worden.

In de gevangenschappen krijgen de kinderen slecht te eten en belanden ze vaak voor lange tijd in de isoleercel. Omdat de VN isolaties langer dan 15 dagen beschouwt als marteling, worden de meeste kinderen na 14 dagen uit isolatie gehaald. Maar DCI-P heeft ook weet van isolaties tot 40 dagen.

Op 10 april 2025 kwam Ahmed Manasra vrij na 9,5 jaar gevangenschap. Ahmed was in 2015 13 jaar oud toen hij gearresteerd werd voor een steekpartij in Oost-Jeruzalem. De militairen ondervroegen hem hardhandig zonder juridische bijstand of ouders. Uiteindelijk werd hij veroordeeld. Onterecht, want uit onderzoek bleek dat hij niet bij het gevecht betrokken was. De trauma's van de mishandeling en onrecht waren niet te overzien. Deze traumatische periode liet diepe psychologische littekens achter.

Het verhaal van Ahmed is niet uniek. Wanneer DCI-P spreekt met kinderen die zijn vrijgekomen, getuigen ze vaak van mishandeling, rot voedsel en onhygiënische omstandigheden. Door dit te documenteren daagt DCI-P de internationale gemeenschap uit om in actie te komen en het lot van deze Palestijnse kinderen daadwerkelijk te veranderen.

Daarnaast ondersteunt een DCI-P-team de kinderen en hun familie juridisch, in die mate dat de Israëlische autoriteiten dit toelaten. Dit is moeilijk geworden na 7 oktober. Steeds vaker wordt advocaten de toegang ontzegd om bij een cliënt te komen of mogen ze amper 3 minuten spreken. Desondanks blijven zij vechten voor elk kind, voor elke stem die wordt onderdrukt. Geen muur, geen regel, geen bedreiging houdt ze tegen in deze strijd voor gerechtigheid.

DCI-P

Staat voor: Defense for the Children International- Palestine.

Werkt rond: verdedigen van kinderrechten in de Westelijke Jordaanoever en Gaza.

Doet hiervoor: documenteren van schendingen, juridische bijstand en beleidswerk op internationaal niveau.

Partner van Broederlijk Delen.

Een Palestijnse schapenhoeder wordt in mei 2024 opgepakt omdat hij zijn dieren liet grazen op de weide van kolonisten. De jeugd in de Westelijke Jordaanoever is vaak het slachtoffer van willekeurig geweld, gepleegd door Israëlische kolonisten en militairen.

© Omri Eran Vardi, Activestills

De rivier krijgt rechten

De Mara  n is van vitaal belang voor de bevolking die aan z'n oevers leeft. Zowel materieel als spiritueel.   Gabriela Urco

De stem van de rivier

Th  Lau van de Nederlandse pop-groep *The Scene* bezong het al:

“De rivier is oppermachtig,
een waarachtig vrouwelijk dier,
en haar water glinstert prachtig,
iedereen kijkt naar de rivier.”

Waterlopen spreken tot de verbeelding. Niet toevallig ontstonden de meeste Europese steden aan de oevers van een rivier. Waar water stroomt, stroomt leven. Voor veel mensen heeft een rivier een diepe, bijna mystieke betekenis.

Ook voor de gemeenschappen langs de Peruviaanse Mara  n,   n van de belangrijkste zijrivieren van de Amazone, is het water van levensbelang. Voor het Kukama-volk is de rivier niet alleen een bron van voedsel en landbouw, maar ook een plaats van herinnering en spiritualiteit. Ze trekken naar het water om hun voorouders te eren. De Mara  n is voor hen een levend wezen, met een ziel.

Bron van leven wordt bron van dood

Toch is dat heilige water al jaren bedreigd. De oliepijpleiding die langs de rivier loopt, is de afgelopen jaren meer dan zestig keer gesprongen. De gevolgen zijn desastreus: wat ooit een bron van leven was, is geworden tot een bron van vervuiling en ziekte. Desondanks wees de Peruviaanse overheid maar liefst 72% van het Amazonegebied toe aan de gas- en petroleumindustrie. De pijpleiding wordt beheerd door staatsbedrijf PetroPeru.

Voor de vrouwen van het Kukama-volk was de maat vol. Met steun van het *Instituto de Defensa Legal* (IDL) stapten ze naar de rechter, met een revolutionair idee: de rivier verdient rechten. Als een bedrijf als rechtspersoon kan worden erkend, waarom een rivier dan niet?

Rivier krijgt stem

Het idee was niet nieuw – in Nieuw-Zeeland en Colombia kregen rivieren eerder al een juridische identiteit – maar voor Peru was het baanbrekend. De vrouwen dienden een uitgebreid dossier in tegen PetroPeru, en met succes: in april 2024 erkende het Hooggerechtshof de Mara  n-rivier en haar zijrivieren als rechtspersoon.

Bovendien werd het Kukama-volk erkend als hoeder van de rivier – met het recht om in haar naam te spreken. PetroPeru werd verplicht om de vervuiling te stoppen en het ecosysteem te herstellen.

“Dat de rechter de Mara  n-rivier als rechtspersoon heeft erkend, is een belangrijke mijlpaal,” zegt Maritza Quispe van IDL. “Niet alleen voor deze rivier, maar voor alle rivieren in Peru die lijden onder vervuiling en uitbuiting.” Toch is dit geen eindpunt: de erkenning op papier is nog geen bescherming in de praktijk. De olievervuiling is nog steeds niet opgeruimd, en talloze andere rivieren blijven kwetsbaar.

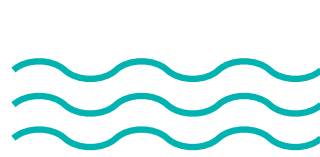
De rivier is van iedereen

Het hoederschap dat het Kukama-volk kreeg, betekent geen eigenaarschap, benadrukt Leonardo Tello Imaina van de gemeenschapsradio Ucamra. “De rivier blijft van niemand en van iedereen. Maar wij mogen in haar naam spreken – een erkenning van onze respectvolle, zorgzame relatie met de natuur. Dat is cruciaal als we de regio en onszelf willen beschermen.”

Ook Juan Carlos Ruiz Molleda van IDL onderstreept het belang van deze stap:

“V  r de erkenning was de Mara  n-rivier weerloos, omdat ze geen stem had. Nu kunnen de mensen die langs haar oevers wonen, vooral de Kukama-vrouwen die de rivier het beste kennen, namens haar spreken. Zo krijgt de rivier eindelijk macht en bescherming.”

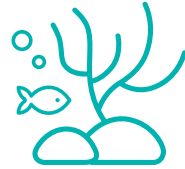
RECHTEN VAN DE MARA  N-RIVIER

Recht om vrij te stromen

Recht om vrij te zijn van vervuiling

Recht om een gezond ecosysteem te zijn

Recht om gevoed te worden door haar zijrivieren

Het Kukama-volk krijgt erkenning als hoeder van de rivier

Inheemse wijsheid als inspiratie

Inheemse volkeren zijn wereldwijd de beste hoeders van de natuur. Ze bewonen slechts een kwart van het landoppervlak, maar hun gebieden herbergen 80% van de biodiversiteit. Voor hen is de mens geen heerser over de natuur, maar een onderdeel ervan. De mens is natuur, en de natuur is mens.

Een strijd die verdergaat

Ondertussen probeert de Peruaanse overheid het middenveld te muilkorven. Ngo's die internationale steun ontvangen, moeten hun activiteiten voortaan laten goedkeuren door de staat. Daardoor zou de juridische bijstand die IDL verleende aan de Kukama-vrouwen vandaag onmogelijk zijn.

De erkenning van de Mara  n-rivier als rechtspersoon is dus niet alleen een juridische overwinning, maar ook een moreel kompas. Ze herinnert ons eraan dat water niet enkel een grondstof is, maar een levend wezen – dat we moeten horen, beschermen en respecteren.

IDL

Staat voor: *Instituto de Defensa Legal*, het instituut voor juridische verdediging.

Werkt rond: het bevorderen en verdedigen van mensenrechten, democratie en vrede in Peru en Latijns-Amerika

Doet hiervoor: beleidsadviezen, juridische acties, journalistiek en media

Partner van Broederlijk Delen

De rechtszaak om de erkenning van de wettelijke rechten van de rivier de Mara  n te verkrijgen, werd aangespannen door de Huaynakana Kamatahuara Kana, een federatie van inheemse vrouwen uit de Kukama. Ze werden ondersteund door IDL.

  Miguel Araoz/Quisca

Wat als het water verdwijnt?

Dit was vroeger een meer

Doe je ogen dicht en denk aan een rivier. Bedenk hoe er boten op varen, welke planten er op de oever groeien en hoe de vogels in de lucht vliegen. Beeld je nu in dat de rivier opdroogt, dat er amper iets van overblijft. Hoe zou jij je daarbij voelen? In Bolivia is het geen denkoefening, maar realiteit. Poopo was het op een na grootste meer van Bolivia, in het hoogland van de Andes. Maar sinds 2014 staat het meer droog.

Toen er nog water was

Cornelia Ramirez Colque van de Ayllu San Agustin de Puñaca-gemeenschap herinnert zich dat het land in haar kindertijd een moerasgebied was dat vol stond met planten zoals rode klaver en zegge.

Abel Machacu Yugar denkt vooral aan de vele vogels die in het gebied leefden, maar als hij vandaag met de moto rijdt, ziet hij kilometersver alleen stof. Af en toe herinnert een gestrande boot eraan dat hier vroeger water was.

Langzaam vergiftigd

Op de Altiplano-vlakte moeten de bewoners zelf in hun water voorzien. Ze oogsten regenwater van de daken om zelf te drinken, want het weinige water dat ze zouden kunnen oppompen is vergiftigd.

Terwijl klimaatverandering de hoofdoorzaak is van het verdwijnen van de rivier, vervuult de mijnbouw in de regio het water. Een mijnbouwbedrijf wint er tin uit de bodem. Het ontginnen en zuiveren van het tin zorgt ervoor dat onder meer lood en arsenicum vrijkomen. Het afvalwater wordt niet gezuiverd, maar gewoon geloosd.

CENDA liet het bloed onderzoeken van de bewoners van Ayllu San Agustín de Puñaca en de resultaten zijn schokkend. De bloedstalen bevatten extreem hoge concentraties zware metalen. De bevolking draagt zeventig keer meer arsenicum in zich dan normaal. Hun lichamen zijn vergiftigd, hun gezondheid bedreigd, hun leven op het spel gezet.

Gedwongen verhuis

De vervuiling ontwricht de gemeenschappen op de hoogvlakte: steeds meer jongeren verhuizen naar nabijgelegen steden, terwijl de ouderen overblijven.

Om de groeiende vraag naar grondstoffen tegemoet te komen én hun winsten veilig te stellen, offeren mijnbouwbedrijven regio's op en moeten mensen wijken. Ondermeer de Boliviaanse gemeenschappen dragen de nefaste gevolgen van de tin-winning.

Je kunt de vraag stellen of dit de uitwas is van ons economische systeem, of dit er inherent aan verbonden is. Onder meer de Britse klimaatactiviste Mikaela Loach ziet in de koloniale geschiedenis heel wat regio's die opgeofferd werden voor economisch gewin en politieke machtsvergarig. Dit is geen academische analyse, maar een bikkelharte realiteit: duizenden gemeenschappen over de hele wereld worden ontwricht door mijnbouw en klimaatverandering. Mensen worden gedwongen om te verhuizen en verliezen daarbij niet alleen hun thuis, maar ook de band met het land dat hun spiritualiteit en cultuur voedt.

Triest, maar strijdbaar

“We zijn triest, want de vervuiling doodt onze gemeenschap. Maar we blijven vechten om ervoor te zorgen dat het water gezuiverd wordt”, zegt Cornelia. Daarom organiseren gemeenschappen zich en proberen ze de aandacht te trekken van lokale beleidsmakers.

Met de resultaten van het bloedonderzoek in de hand gingen de bewoners, samen met CENDA, vastberaden de strijd aan: zij dienden een klacht in en eisten dat beleidsmakers hen niet langer negeren, maar eindelijk verantwoordelijkheid nemen. En ze zullen niet stoppen totdat er echt verandering komt.

CENDA

Staat voor: Centro de Comunicación y Desarrollo Andino, het centrum voor communicatie en ontwikkeling in de Andes

Werkt rond: het recht op voedsel, onderwijs en inspraak in het beheer van natuurlijke rijkdommen.

Doet hiervoor: actiegericht onderzoek, communicatie, technische ondersteuning en partnerschappen.

CENDA zet zich ook in om de cultuur van de inheemse volkeren te versterken, onder meer door kinderen te informeren via krantjes en radioprogramma's die geschreven en gesproken zijn in het Quechua.

Partner van Broederlijk Delen

Langzaam maar zeker heeft de vervuiling alles aangetast. Het riet is besmet en het water is zout. Als ons vee ervan drinkt, sterft het. De overheid is ons vergeten. De kinderen van de gemeenschap lijden ... We zijn volledig besmet en ons land is niet langer bruikbaar.

— **Abel Machacu Yugar**, lid van Ayllu San Agustín de Puñaca-gemeenschap

Vredesgroepen verenigen jongeren

In Oost-Congo komen vredesgroepen samen om uit te wisselen over mensenrechtenschendingen door de strijdende partijen.

Begerig naar waardigheid, van jongs af,
vroegtijdig, zullen wij baren
De dochters en zonen die we misten om nu
te slammen
We zullen hen leren wat ons ontbreekt;
tolerantie
We zullen hen leren dat er maar één wapen
effectief is;
veerkracht
Ze zullen niet gek zijn, bizar, explosief zoals wij
Ze zullen niet zwelgend zijn, te dom zoals
onze generatie
of de vorige
Als waardige erfgenamen
zullen we onze doden trots maken
Wij, geboren in een dodelijke stilte
van Kivu en zijn schade
Om mens te blijven,
creëren we een sfeer
zonder veiligheidsbuffers.
Want als voor jullie ervaring
wijs maakt
Heeft ervaring
ons gek gemaakt

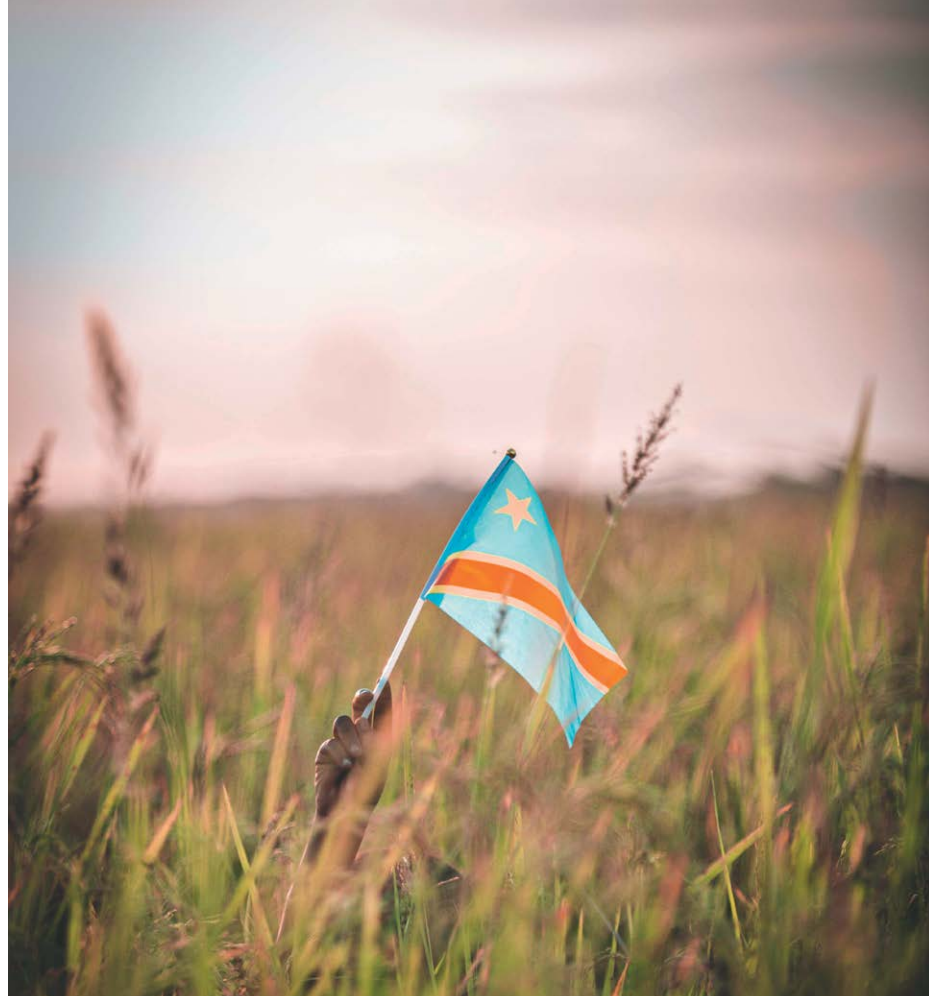
Jacinthe Maarifa D.,
slamdichter.

Vertaald uit het Frans
door Elien Spillebeen.

**Samen met onze partners bouwen we
bij Broederlijk Delen aan een toekomst
met meer respect voor mensenrechten.
Om dit goed te kunnen doen, hebben we
jouw steun nodig.**

**Doe nu een gift op
BE12 0000 0000 9292
of via broederlijkdelen.be/steun**

Elke jongere is ambassadeur in zijn of haar
gemeenschap. Ze bouwen bruggen, zetten
zich in voor mensenrechten en documenteren
wantoestanden. Dankzij dit netwerk kunnen
organisaties als Broederlijk Delen getuigen
van de schendingen die plaatsvinden en
tegelijk laten zien dat er wel een generatie is
die kiest voor vrede.

— Michel D*

Je bent dertig jaar.

Nooit heb je iets anders gekend dan
geweld, onderdrukking en oorlog.
Steeds opnieuw moest je je huis ver-
laten, op zoek naar een plek waar het
veilig is.

Dat is de bittere realiteit voor jongeren
die vandaag opgroeien in Oost-Congo.
Zonder er zelf voor te kiezen, leven ze
in een omgeving waar politieke lei-
ders bevolkingsgroepen tegen elkaar
opzetten. Oude etnische spanningen,
die al zoveel leed hebben veroorzaakt,
worden opnieuw aangewakkerd. Chaos
wordt als wapen gebruikt. Want chaos
maakt het makkelijker om macht te
behouden en vooral om de rijke mijnen
van coltan, tin en goud in eigen handen
te houden.

Toch weigeren jongeren bij de pak-
ken neer te zitten. Ze verenigen zich
om een ander verhaal te schrijven: een
verhaal van vrede. Jacinthe Maarifa D.,
slamdichter, laat met zijn optredens
horen dat een nieuwe generatie niet
wil zwijgen.

Jongeren zoeken een stem. Een manier
om hoop te vinden voor morgen. Een
manier om vandaag menswaardig te
leven.

Ze vinden dat platform bij de organi-
satie *Africa Reconciled*, die jongeren
verenigt in vredesclubs: plekken waar
jongeren uit verschillende gemeen-
schappen elkaar regelmatig ontmoet-
ten. De 25 clubs hebben samen zo'n

1500 leden. "Samen versterken ze een
cultuur van actieve geweldloosheid
en menselijke waardigheid", vertelt
Michel D*, een medewerker bij *Africa
Reconciled*.

"De bezetting van Oost-Congo door de
rebellengroep M23 maakt de werking
van onze organisatie fors moeilijker",
vertelt Michel. "We worden in de gaten
gehouden en het is lastig om bijeen-
komsten te organiseren." Michel doet
daarom een oproep aan de Belgische
en Europese beleidsmakers: "Stop het
stilzwijgen over de conflicten in het
oosten van Congo. Het maakt je mede-
plichtig aan het conflict. En dat op een
moment dat het Congolese volk veel
meer nood heeft aan rechtvaardigheid
en vrede."

*Michel D. is een schuilnaam

Africa Reconciled

Werkt rond: vredesopbouw in
Oost-Congo.

Doet hiervoor: vormingen van
jongeren, documenteren van
mensenrechtenschendingen,
steun verlenen aan jongeren-
en vrouwengroepen in conflict-
gebied.

Partner van Broederlijk Delen.

INTERVIEW

Haïti blijft strijden voor verandering

Céline Jacmain is landenvertegenwoordiger voor Broederlijk Delen in Haïti. De verhalen die we in België horen over het Caraïbische land zijn volgens haar te eenzijdig. Zij ziet vooral een bevolking die zoekt naar manieren om het beter te doen.

Haïti komt vaak in het nieuws vanwege politieke chaos en geweld. Hoe zou je de huidige situatie omschrijven?

— Sinds de moord op voormalig president Jovenel Moïse is de situatie in Haïti sterk verslechterd. In Port-au-Prince hebben gewapende bendes de stad overgenomen. Ze controleren de in- en uitgangen van de hoofdstad, waardoor mensen zich niet meer vrij kunnen verplaatsen. De stad is als het ware verstikt.

Welke gevolgen heeft dit voor de bevolking?

— De impact is enorm. Door het geweld kunnen boeren hun producten niet meer naar de hoofdstad brengen. Dat veroorzaakt voedseltekorten in Port-au-Prince, maar ook spanningen op het platteland. Tegelijkertijd vluchten veel mensen uit de hoofdstad. Zij trekken naar andere regio's, zoals het noord-oosten van het land, waar wij werken. Daardoor stijgt de druk op natuurlijke hulpbronnen en de voedselvoorziening in die gebieden.

Waar richt Broederlijk Delen zich precies op in Haïti?

— In het noorden van het land, aan de grens met de Dominicaanse Republiek, werken we samen met de Jezuïeten Migrantendienst, die migranten ondersteunt die uit de Dominicaanse Republiek zijn gedeporteerd. Samen met andere lokale verenigingen, zoals SKDK en *Tet Kole Peti Paysan*, proberen we de sociaaleconomische veerkracht van boeren te versterken om hun levensomstandigheden te verbeteren door middel van agro-ecologie en de sociale en solidaire economie.

“De Haïtiaans bevolking is ongelooflijk veerkrachtig.”
— Céline Jacmain, landenvertegenwoordiger voor Broederlijk Delen in Haïti.

Duurzame landbouw is een van de focuspunten van onze werking. We moeten inzetten op technieken die de bodem beschermen, de lokale autonomie versterken en boeren weerbaar maken.

Waar halen Haïtianen hun weerbaarheid vandaan?

— De Haïtiaanse bevolking is ongelooflijk veerkrachtig. Dit is een volk dat al eeuwen strijdt – sinds de slavenopstand die tot de onafhankelijkheid leidde. Tot op de dag van vandaag zet het Haïtiaanse volk zijn strijd voor een betere en rechtvaardige toekomst voor de gehele bevolking voort.

Wij zien die kracht terug in onze partners: kleinschalige boeren, jongeren, vrouwen, lokale leiders. Zij tonen elke dag dat verandering mogelijk is, zelfs zonder stabiele staatsstructuren. Binnenkort zijn er verkiezingen in Haïti. Onze partner GAFE zet hier op in.

Wat houdt dat in?

— Met GAFE werken we aan **ecoburgerschap en democratische betrokkenheid**. Zo willen we de gemeenschappen waar we werken, voorbereiden om echte aanjagers van verandering te worden, zowel op lokaal als nationaal niveau.

Samen ontwikkelden we educatieve tools zoals een ‘Burgergids’ en een rollenspel over democratie. Ook promoten we het ‘Pact voor Ecologische en Sociale Transitie’, een soort politiek programma dat mensen helpt nadenken over rechtvaardige ontwikkeling en milieubescherming.

Wat zijn andere uitdagingen waar onze partners rond werken?

— Onlangs gaf de Dominicaanse Republiek exploitatievergunningen aan een Canadees mijnbedrijf, UNIGold. Dat vormt een groot risico voor onze regio: het kan waterbronnen aantasten en sociale spanningen veroorzaken. Samen met onze partners proberen we de Haïtiaanse autoriteiten te waarschuwen en aandacht te vragen voor transparantie tussen beide landen.

Milieubescherming is niet los te zien van rechtvaardigheid en democratie. Daarom stimuleren we burgerlijk toezicht en lokale actie.

Broederlijk Delen in Haïti

De partners van Broederlijk Delen werken in het Noord-Oosten van het land. Ze zetten zich in voor het verdedigen van rechten van boeren en de allerarmsten. Door in te zetten op gemeenschapsopbouw wordt er meer rekening gehouden met hun rechten.

SPEELHOEKJE

bo=sa

ik=nn

-b

-ur

bi=w

-g

st=ve

-p

Oplossing:
de wereld veranderen.
Samen kunnen we

s	f	x	i	l	x	p	n	d	c	r	s	f	j	o	b
h	i	b	r	o	e	d	p	l	a	a	t	s	e	w	x
e	g	e	z	o	n	d	s	i	d	h	i	b	k	l	g
j	d	m	a	m	q	d	l	k	u	o	m	k	a	g	g
t	y	e	e	j	p	m	e	g	u	o	d	o	n	u	t
k	z	g	a	n	r	o	v	r	r	p	g	l	t	v	n
m	c	a	c	l	s	i	e	o	z	v	w	m	e	p	c
f	x	f	t	y	t	e	n	e	a	o	t	e	l	f	n
t	h	o	i	i	q	e	n	i	a	l	e	f	p	j	q
j	d	o	v	l	i	r	r	r	m	z	l	k	u	r	r
d	a	n	i	r	p	i	m	n	e	r	s	o	n	o	r
z	b	j	s	l	g	d	j	n	a	c	r	b	t	d	i
s	k	j	t	e	p	e	m	p	a	t	h	i	e	e	v
i	c	r	e	a	t	i	v	i	t	e	i	t	r	l	i
z	p	q	y	k	l	i	m	a	a	t	s	e	e	e	e
q	d	e	z	v	b	k	t	w	v	a	b	z	f	n	r

activist alternatief broedplaats creativiteit delen donut
duurzaam empathie gezond groei hoopvol kantelpunt
klimaat leven megafoon mensenrechten onderzoek rivier

Maak een vuist voor mensenrechten

In een wereld die steeds meer verhardt en waar enkelen de macht naar zich toe trekken, is een krachtig signaal nodig. Internationale solidariteit is geen luxe, maar een noodzaak op een planeet die steeds onveiliger wordt door klimaatverandering en geopolitieke spanningen.

Terugplooiën op jezelf is geen oplossing. Alleen door samen te werken en solidair te zijn met mensen wereldwijd kunnen we de wereld rechtvaardiger en menselijker maken.

Onze beleidsmakers kiezen echter te vaak voor een ander pad. Daarom roepen we iedereen op: **maak een vuist voor mensenrechten!**

Maak samen met je vrienden, klas of vereniging een vuist in klei, papier, voor de foto of digitaal en personaliseer ze. Elke vuist is een symbool van verbinding, moed en hoop.

Hoe ga je te werk?

1. Vorm een groep

Doe mee met je familie, klas, organisatie, jeugdbeweging, kunstgroep of gewoon met enkele vrienden.

2. Maak je vuist

Gebruik klei, gips, papier, hout, verf of digitale tools. Wees creatief! De vuist mag realistisch of symbolisch zijn, groot of klein.

3. Maak hem zichtbaar

Zet je vuist op een zichtbare plek in je buurt, school of bib. Voeg eventueel een bordje toe met:

"Wij maken een vuist voor internationale solidariteit – #maakEenVuist".

4. Deel je vuist

Post een foto of video op jouw Facebook of Instagram-pagina met de hashtag **#maakEenVuist** en tag **@BroederlijkDelen**.

5. Geef je vuist aan Broederlijk Delen

We verzamelen alle vuisten en stellen ze tentoon. Surf naar broederlijkdelen.be/maakeenvuist voor meer info.

Wil je meer engagement? Kom dan naar ons **Wereldkamp**. Dat is het festival van de systeemverandering dat plaatsvindt van **1 tot 5 juli in de Hoge Rielen**. Je kan er luisteren naar inspirerende sprekers, leert er hoe je duurzaam leeft en hoe je actie kan voeren.

Broederlijk Delen
TOT IEDEREEN MEE IS

broederlijkdelen.be

DOE MEE MET DE 25%-REVOLUTIE

Informeer je

Schrijf je in voor onze nieuwsbrief, volg ons op sociale media en ontdek ons videomateriaal op Youtube.

Kom naar onze activiteiten

Kom naar onze activiteiten. Ontdek wat je kan doen in jouw buurt via broederlijkdelen.be/agenda

Steun Broederlijk Delen

Dankzij jouw steun kan Broederlijk Delen blijvend investeren in zijn partners en hun projecten. Doe nu een gift op broederlijkdelen.be/steun

Sport mee

Doe mee met onze sportieve evenementen. Wandel of fiets en zamel geld in om onze werking te versterken.

broederlijkdelen.be/sportieve-evenementen

Zet je in als vrijwilliger

Ben je een geboren organisator of nieuwsgierig om verhalen te leren vertellen? Wie weet kan je bij Broederlijk Delen wel je ei kwijt. Ontdek de profielen die we zoeken op broederlijkdelen.be/vrijwilligers

Geef les

Ben je een **leerkracht** en wil je aan de slag gaan met het onderwijsmateriaal: check zeker scholen.broederlijkdelen.be

